

RAN-1801130401030001/ 2501006101030001
M.A. (Sem.- I) Examination April - 2026
Sanskrit (Paper-III) Indian Philosophy
कृति: श्री पातंजलयोगदर्शनम् नियतान्शः साधनपादः द्वितीयपादः
Time: 2 Hours]
[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fill up strictly the above details on your answer book	Seat No.: Student's Signature
---	--

- પ્ર.1. ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે પાંચ) 10**
- Q.1. Write in short. (Any five) 10**
- દર્શન એટલે શું? ષડ્દર્શન જણાવો.
What is 'Darshan'? Give the names of Six Darshan. (ષડ્દર્શન)
 - પતંજલિના મતે 'યોગ' એટલે શું?
What is 'Yoga' according to Patanjali?
 - ચિત્તના કેટલાં રૂપો છે? કયા કયા?
How many forms of 'chitt' are there? State them?
 - 'અસ્મિતા' નો અર્થ સમજાવો.
Explain the meaning of 'અસ્મિતા'.
 - પ્રાણાયામના પ્રકારો કેટલાં છે? કયા કયા?
How many types of Pranayama are there? State them?
 - સમાધિ અવસ્થાની કોઈપણ બે અનુભૂતિઓ જણાવો.
Mention any two experiences of deep state concentration.
 - 'અભિનિવેશ' નો અર્થ સમજાવો.
Explain the meaning of 'અભિનિવેશ'.
- પ્ર.2. (અ) સૂત્ર સમજાવો. (ગમે તે બે) 08**
- Q.2. (A) Explain the definition. (Any two) 08**
- તપઃ સ્વાધ્યાયેશ્વરપ્રણિધાનાનિ ક્રિયાયોગઃ।
 - દુઃખાનુશયી દ્વેષઃ।
 - વિશેષવિશેષલિઙ્ગમાત્રાલિઙ્ગાનિ ગુણપર્વાણિ।
 - સ્વસ્વામિશક્ત્યોઃ સ્વરૂપોપલબ્ધિહેતુઃ સંયોગઃ।

પ્ર.2. (બ)	સૂત્ર સમજાવો. (ગમે તે બે)	05
(B)	Explain the definition. (Any one)	05
(1)	અવિદ્યાઽસ્મિતારાગદ્વેષાઽભિનિવેશાઃ પંચ કલેશાઃ।	
(2)	તસ્ય સપ્તધા પ્રાન્તભૂમિઃ પ્રજ્ઞા।	
પ્ર.3.	‘અષ્ટાંગયોગ’ વિશે વિવેચનાત્મક નોંધ લખો.	13
Q.3.	Write a critical note on ‘અષ્ટાંગયોગ’.	13
	અથવા/ OR	
પ્ર.3.	‘યોગદર્શન’ ની સમજ આપી, સાધનપાદની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.	13
Q.3.	Explain 'Yoga Darshana' and discuss the Sadhanapada in detail.	13
પ્ર.4.	ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)	14
Q.4.	Write short notes. (Any two)	14
(1)	‘યોગદર્શન’ માં કર્મનો સિદ્ધાંત The Principle of Karma in 'Yoga Darshana'.	
(2)	સમ્પ્રજ્ઞાત-અસમ્પ્રજ્ઞાતયોગઃ	
(3)	પાંચ ચિત્તવૃત્તિઓ The Five state of Minds.	
(4)	યોગદર્શનમાં ઈશ્વરનું સ્થાન The Place of God in the Yoga Darshana.	